

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

Vsak dan, izvenišli nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Volitve v Srbiji.

(Izvirno poročilo.)

Belgrad, 2. avgusta.

O izidu volitev v narodno skupščino sem vam pisal že zadnjič. Pri tej priliki hočem navesti, kaj govore številke. Na dan volitev je bilo v celi Srbiji 497.590 opravičenih volivcev v selskih okrajih in 39.561 volivcev v mestih, ki volijo poslance za se; vseh volivcev je bilo 537.151. Volitev se jih je udeležilo 260.494 v okrajih in 22.091 v mestih; volitev pa se jih je vzdržalo 237.096 v okrajih in 17.470 v mestih; vsega skupaj je bilo 282.585, vzdržalo se je volitev 254.506 volivcev.

Glasovi so razdeljeni tako-le: samostalni radikalci 110.015 glasov; stari radikalci 88.246; nacionalisti 31.295; naprednjaki 26.398; obrtniški kandidati 261; kmečka stranka 11.070; socialisti 2454; divji radikalci 7515; divji samostalni 5432; divji liberalci 364; liberalni demokratje 7118; liberalci 949 in Sava Šibalić, nasprotnik današnjega stanja, 183.

Samostalni radikalci so najbolj prodrli v podrinskem in požarevskem okraju; stari radikalci v kragujevskem in kruševškem; nacionalisti v požarevskem in oranjskem; naprednjaki v podrinskem in kragujevskem; kmečka stranka v podrinskem in požarevskem; socialisti v Belgradu in Pirotu; divji radikalci v belgrajskem in požarevskem; divji samostalni v oranjskem in moravskem; liberalni demokratje v podrinskem in valjevskem.

Edini podrinski okraj je dal po nekoliko poslancev vsem strankam, ki so v njem postavile kandidate: 5 samostalnih, 3 liberalne demokrate, 1 naprednjaka in 1 od kmečke stranke.

Prava slika nove skupščine je taka: 79 samostalnih, 53 radikalcev, 14 nacionalistov, 4 naprednjaki, 3 liberalni demokratje, 2 radikalna divjaka, 2 socialisti, 1 samostalni divjak in 1 pristaš kmečke stranke. Obrtniški kandidati so propali povsod, istotako niso izvoljeni Genčić kot liberalci, Živojin Veličković kot divji liberalci in Sava Šibalić.

Pri dopolnilnih volitvah sta propadla v svojih dosedanjih volivnih mestih: ministrski predsednik Ljuba Stojanović v svojem rodnem mestu Užicu in vodja liberalnih demokratov dr. Voja Veljković v Sabcu. No, ta dva sta izvoljena drugod, Stojanović v požarevskem in Veljković v podrinskem okraju. Pri volitvah so propadli in v novo skupščino niti ne pridejo od uglednih poslancev: Milić Radovanović, bivši minister in vseučiliški profesor; Sveta Simić, poslanik v Sofiji; Ilija Ilić in Jovan Jelić, advokata; vseučiliški profesor Kosto Stojanović, dr. Stanojlo Viučević in Tome Bojičić od radikalcev; Djaka Miletić od samostalnih; dr. Mih. Ilić, socialist in Gjorgje Gjenčić, liberalci. Pri teh volitvah niti kandidirali niso sledeči ugledni politiki: Ljuba Živković, bivši vodja samostalnih; dr. Mih. Poličević, pravak samostalnih; Djordje S. Simić, poslanik v Carigradu; dr. Mih. V. Vujić, poslanik na Dunaju; dr. Milovan Dj. Milovanović, poslanik v Rimu; Pera Velimirović, bivši minister, ter drugi radikalci; Jovan Dj. Avakumović, bivši ministrski predsednik, liberalci.

Rekord na volitvah je dobil stari radikalec Sveten Kojić, ki je dobil v malem kragujevskem okraju 10.256 glasov. Za njim je dobil največ glasov samostalni Mihajlo Ranković, v največjem podrinskem okraju je dobil 10.064 glasov. Najslabše je izšel iz volitev nasprotnik sedanjega stanja, Živojin Veličković, ki je v belgrajskem okraju dobil ed 26.629 volivcev le 364 glasov.

Največ volivcev je dal okraj požarevski, 25.750 od 59.122 opravičenih volivcev; za njim pride podrinski s 23.991 od 40.335 opravičenih volivcev. Najmanj volivcev je dal okraj pirotski, 8149 od 20.555, in za njim okraj topliški z 9697 od 17.440 volivcev.

Ko bi bil volivni sistem proporcionalen proti dobljenim glasovom, bi bile posamezne stranke v skupščini zastopane sledeče: samostalni 62; radikalci 49; nacionalisti 17; naprednjaki 14; kmečka stranka 6; divji radikalci 4; liberalni demokratje 4; divji samostalni 3 in socialisti 1.

Današnji volivni sistem v Srbiji je mešanica nekoliko volivnih sistemov; na prvi pogled se zdi, da ni dovolj pravičen in da je za večino preveč ugoden. V Srbiji se ne voli po občinskih, ampak po okrajnih imenikih. Kandidatske liste se prijavljajo sodišču; okrajne liste podpisuje 100, a mestne po 50 volivcev, ki predlagajo. Vsak okraj zbira poslance po številu svojih opravičenih volivcev, a volivno pravico ima vsaki državljan, ki plača tudi najmanjši davek. Skupno število volivcev, ki so volili, deljeno s številom poslancev, ki jih ima izvoliti dotični okraj, daje količnik glasov, po katerem se vsaki listi prisodi primerno število poslanskih mest. Vsaka lista dobi toliko poslaniških mest, kolikorkrat je količnik deljiv s številom glasov, ki jih je lista dobila. Količnik se pridaje kandidatom v isti vrsti, v kateri so kandidati v kandidatski listi označeni. Zgodi se, da kak poslanec odloži mandat ali umre, na njegovo mesto pride kandidat ki je bil za njim v listi. Po tem bi volivni sistem v Srbiji bil proporcionalen in v resnici najpravičnejši in najmodernejši volivni sistem v Evropi, da v volivni postavi ni ene odredbe po kateri, ako ena kandidatska lista ne dobi niti količnika, njeni glasovi pripadejo kandidatski listi, ki je dobila največ glasov. Ta odredba ruši takorekoč cel sistem proporcionalnega zastopanja in ustvarja tako brezsmisel, da mnoge tisoč volivskih glasov v mnogih slučajih celo tudi še evlna večina vseh volivcev v enem volivnem okraju s svojimi glasovi izvoli one kandidate, proti katerim se politično bore; tak slučaj se je zgodil v belgrajskem okraju, kjer so samostalni s 5328 glasovi dobili 5 poslancev, a 9950 glasov, kolikor je dobilo skupaj onih drugih 8 kandidatskih list, je dobilo le 1 poslanca.

Ta nepravilna odredba v volivnem zakonu je vzrok, da so močnejše stranke dobile več poslancev, kakor jim jih pripada po številu dobljenih glasov; a slabše stranke zopet so izgubile ono, na čemur bi po zdravem razumu imele pravico. Tako so samostalni dobili 18 poslancev več, kakor jim jih pripada po proporciji, a izgubili so: nacionalisti 3 mandate, naprednjaki 11 mandatov, kmečka stranka 5 mandatov, divji radikalci 2 mandata, divji samostalni 2 mandata in liberalni demokratje 1 mandat. Radikalci so dobili 6 mandatov več, a socialisti 1 mandat. Po poslu se poslanci nove narodne skupščine dele takole: 50 kmetov, 32 trgovcev, 15 advokatov, 10 gimnazijskih profesorjev, 6 vseučiliških profesorjev, 5 obrtnikov, 5 popov, 4 industrijalci, 4 gimnazijski ravnatelji, 3 inženirji, 3 zdravniki, 3 poslaniki na tujih dvorih, 2 trgovca, 2 časnikarja, 2 učitelja in po en general, svetnik, kasacijski sodnik, predsednik sodišča, sodnik, ravnatelj deznarnih zavodov, načelnik občine (niške) in en lekarnar.

Med poslanci je 12 bivših ministrov in pet sedanjih. Od sedanjih ministrov ni poslanec le eden in sicer vojni minister polkovnik Vasilije Antonić, ker aktivni častniki nimajo ne aktivne ne pasivne volivne pravice za skupščino.

Na več mestih so izvoljeni za poslance: finančni minister dr. Mila Marković, v Nišu in čadarskem okraju; Nikola Nikolić, bivši ministrski pred-

sednik v Belgradu in belgrajskem okraju; Stojan Novaković, poslanik v Peterburgu, Kragujevcu in podrinskem okraju in Andra Nikolić, državni svetnik v kragujevskem in podrinskem okraju. Polovica poslancev nove skupščine so bili deslejši že večkrat poslanci; a druga polovica so novinci, ki prvič pridejo v skupščino.

Proti volitvam so le tri pritožbe, v katerih bo verifikacijski odsek uničil mandate enega radikalca in enega nacionalista na katera mesta dospeta en samostalec in radikalec. Dolga bo borba pri verifikaciji volitev v moravskem okraju, kjer proti opoziciji, da uniči 6 samostalnih mandatov, ktere bi dobili 4 radikalci, 1 naprednjak in 1 nacionalist. No, toliko je gotovo, da bode uničena prva dva mandata, negotovo pa je, kako se bo rešilo vprašanje o moravskih volitvah.

Začasni predsednik „Narodne skupščine“ bo najstarejši poslanec po letih, samostalec Ignjat Lukić, a samostalski kandidati za stalnega predsednika skupščine so Nikola Nikolić, bivši pravosodni minister in Ljuba Stojanović, sedanj min. predsednik.

Zelja vlade je, da prvi sestanek skupščine ne traja več ko nekaj dni, a najbrže se ta želja ne bo izpolnila. Debata o verifikaciji poslaniških izvolitev bo trajala najmanj 5-6 dni; a debata o adresi na kralja bo trajala še dalje. Sele potem more vlada odgoditi skupščinske seje do jeseni, ker nima pripravljenih še nobenih projektov, o katerih bi se lahko razpravljalo.

Samostalci, ki so na krmilu danes, nimajo večine, s katero bi mogli parlamentarno vladati, a upajo, da jo naredijo. Sedaj imajo 79 poslancev, enega bodo dobili z uničenjem enega radikalnega mandata in ako pristopi k njim še eden samostalski divjak, imajo takoj izpočetka 81 poslancev, proti opoziciji 79 poslancev. — Upajo, da se jim pridruži še 2 divja radikalca in tedaj bi imeli 4 poslance več ko združena opozicija. Z lepimi besedami in obljubami upajo dobiti od radikalcev še 10-15 poslancev. Jaz dvomim, da bi se jim posrečilo to poslednje, a samostalci upajo, da bodo pridobili toliko radikalnih poslancev-seljakov le na grožnjo, da bodo razpustili tudi to skupščino. Samostalci pravijo, da so kmečki poslanci, radikalci, tako pohlepni na poslaniško dnevno 15 frankov, da bodo pristali na to, da pomorejo samostalski vladi, samo da jim ta z razpustitvijo skupščine ne odvzame dnevnine. V tem zadnjem računu se bodo samostalci strašno prevarili, kakor so se doslej prevarili v mnogih računih. Kolikor jaz poznam radikalne poslance, samostalci na ta način ne bodo pridobili niti enega poslanca. — To morem trditi s pozitivnostjo, ker so kmečki poslanci v tem oziru mnogo zavednejši od poslaniške inteligence. Srbski seljak je to dokazal že ob več prilikah in tudi v zadnji skupščini, ki je bila razpuščena samo za to, ker opozicionalni poslanci niso priskočili na pomoč vladi, ampak je vsaka „tica čuvala svoje jate.“

Za 29 mestnih poslancev je bilo postavljenih 159 kandidatov, a za 131 poslancev okraje je bilo 716 kandidatov. Za 160 poslaniških mandatov je torej tekmovalo 875 kandidatov. 160 jih je izvoljenih, 715 pa so ostali kot poslanci na poizkušnji. No, tudi onim, ki so propadli pri volitvah, se nudi prilika, da se kolikor toliko odškodujejo za izgubljene — nade Dne 20. avgusta se bodo v celi Srbiji vršile volitve poslancev za okrajne skupščine, na čelu okrajne avtonomije. Propali poslaniški kandidati že agitirajo za sebe, da postanejo vsaj okrajni poslanci, ko jim zla osoda ni dopustila, da bi postali narodni poslanci.

Radikalni divjak, general Sava Grujić, bivši ministrski predsednik, je izdal na svoje volivce oklic, v katerem pravi: „Nadejam se, da bodo po tej parlamentarni zmeđi, v kateri sedaj živimo, in ki je deželi prinesla veliko moralno in materialno škodo, vsi rodoljubi, prosti velikih ambicij in

velikih naklepov, složno nastopili, da se lažje nadaljuje započeto važne zakonodajalno delo in uspešno konča na prosep dežele in prestola!“ Daj Bože!

Rusko-japonska vojska.

Japonska armada na bojišču.

Peterburg, 6. avg. Japonske vojne sile v Mandžuriji so razdeljene nastopno: Na levem krilu je armada generala Nogii in konjenišvo, kateremu zapoveduje Tamura, v centru sta armadi generala Okui in Nodzu ter konjenišvo pod poveljstvom Okijame; na desnem krilu armada Kurokijeva in na skrajnem boku armada Kamimure; v Koreji generala Hasegana in Nisi, razun tega so baje sestavljene še tri nove divizije. Četrta divizija rezerve prodira proti Vladivostoku.

V Vladivostoku.

Peterburg, 6. avgusta. Poveljnik Vladivostoka je z ozirom na obležno stanje zapovedal vsem tujim trgovcem, da morajo zapustiti mesto. Nekateri so dobili dovoljenje nastaniti se v Habarovski.

Prijazni pooblašenci.

Oysterbay, 6. avgusta. Ko so se danes srečali japonski in ruski pooblašenci, so si segli v roke. Tudi slovo je bilo prisrčno. — Japonci so se o sestanku zelo polvoljno izrazili.

Rusi odbiti.

London, 7. avgusta. „Daily Telegraph“ poroča, da se Japonci tistih 10.000 Rusov, ki so napadli japonsko postojanko pri Nanščenu vrgli nazaj. Rusi so nameravali, kakor že večkrat, poizvedeti moč desnega japonskega krila, o katerem se čisto na nejasnem Japonci imajo enega mrtvega in šest ranjenih.

Rusi premeščujejo čete.

London, 7. avgusta. „Daily Telegraph“ poroča iz Osake: Rusi, ki stoje pri Toruku, so močni 17.000 mož pehote, 7000 kazakov in 30 topov. Te čete niso nove, ampak so jih Rusi iz desnega krila premaknili na levo. Japonci ovirajo Rusom preskrbovanje živeža iz Mongolije.

V katerem jeziku se bodo pooblašenci pogajali.

Berolin, 7. avgusta. „Berl. Tageblatt“ poroča iz New Yorka, da so Japonci hoteli pogajati v japonskem jeziku, sedaj pa se je določila angleščina.

Linevič ostane v defenzivi.

Berolin, 6. avgusta. Ruski generalni štab se je izjavil, da je Linevič opustil misel na ofenzivo in sklenil, da ostane v trdovratni defenzivi, dekler se Japonci do cela ne utrudijo.

Linevič obkoljen.

London, 7. avgusta. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia: Vzlic Linevičevim poročilom je položaj ruske armade slab. Japonci namreč počasi, a sigurno obkoljujejo rusko armado. Baje je v nevarnosti Linevičeva Arrière-garda in krilo, ki stoji v smeri proti Vladivostoku. Tega obkoljujejo japonske čete, ki so se izkrcale v Poamurju. Deževje ni hudo.

Ameriški Slovani so sprejeli Witteja.

New York, 7. avgusta. Witte je prišel dne 2. avgusta v New York, kjer ga je sprejela velikanska množica Slovanov. Profesor Martens ga je pozdravil v imenu Amerike. Slovenska deputacija mu je prinesla kruha in soli.

Neznosna vročina.

V petkovi številki smo poročali v nekem brzoglavu iz Londona, da vlada v Mandžuriji neznosna vročina; na solncu je 120 stopinj, v senci pa 97 stopinj. K temu pripomnimo: Angleži in Američani merijo toplote po Fahrenheitu, ki je drugače urejen, kot Celzij, po katerem navadno merimo toploto pri nas. Led se taja po Fahrenheitu

pri 32 stopinjah, voda vre pri 212 stopinjah; 100 stopinj Celzija je torej 180 stopinj Fahrenheita. Temperaturo preračunimo iz Fahrenheita v Celzija tako-le: Predvsem odštejemo od Fahrenheita 32 stopinj; ostane množimo s 5 in delimo z 9; rezultat nam pove temperaturo v Celziju. N. pr.: $97 - 32 = 65$ stopinj; $65 \times 5 = 325$; $325 : 9 = 36$ stopinj; 97 stopinj Fahrenheita = 36 stopinj Celzija. Ali: $120 - 32 = 88$ stopinj; $88 \times 5 = 440$; $440 : 9 = 49$; 120 stopinj Fahrenheita = 49 stopinj Celzija. V Mandžuriji vlada torej taka vročina, kot zadnje dni pri nas.

Notranji politični položaj.

V Išli, kjer biva zdaj naš cesar, je došel v nedeljo ministrski predsednik Gautsch in načelnik generalnega štaba fcm. Beck. Pričakujejo tudi ogrskega ministrskega predsednika Fejervarya. Včeraj je zaslusal vladar ruska vojaška atašėja polkovnika Roopa in podpolkovnika Marčenka. — Včeraj je poročal Gautsch vladarju o političnem položaju. — V Pragi se govori, da je prodal Stransky „Lidove Noviny“. — Nemški državni in deželni poslanci, kakor tudi župani v Šleziji protestirajo, ker namerava vlada ustanoviti češko učiteljsko v Poljski Ostravi. Dne 9. t. m. zbirajo šlezjski državni in deželni poslanci ter župani v Oderbergu. Sklepali bodo, kaj naj Nemci stori v zadevi češkega učiteljskega. — Politčna nemška društva v Mor. Ostravi, Oderfurtu in Vitkovici skličejo danes protestni shod proti nameravani ustanovitvi češkega učiteljskega v Poljski Ostravi. — Kakor poročajo, namerava Gautsch pričetkom meseca septembra sklicati voditelje strank v posvetovanje, da se razgovore o notranje političnih vprašanjih, o katerih bo sklepala zbornica jeseni. — Mladočeški poslanci Herold, Kramář, Skarda in Pražak nameravajo s 1. novembrom izdati novo mladočeško glasilo, da postane mladočeška stranka neodvisna od „Narodnih Listov“. Dozdaj so nabrali za novo mladočeško glasilo že 800.000 K.

Kriza na Ogrskem.

„Magyar Szo“ poroča, da je kralj dovolil vladi izdelati zakonski načrt o splošni volivni pravici. „Magyar Hirlap“ poroča, da kralj ne bo ugovarjal, ako zbornica odobri zakonski načrt o splošni in tajni volivni pravici. In v Avstriji? Treba bo tudi tu začeti radikalno gibanje za splošno in enako volivno pravico!

Rusija.

Ljudsko zastopstvo. „Nov. Vremja“ poroča, da nameravajo imenovati ministrstvo, ki naj izdela predloge, o katerih bo razpravljalo ljudsko zastopstvo.

Ruski činovnik bivši kaznenec. Zapri so v Petrikovu uradnika Kastelica. Policija je degnala, da je Kastelic s Sahalina pobegnil kaznenec, ki je umoril svoj čas Mihajlova. Uogeli kaznenec si je prilastil listine lublinskega sodnijskega uradnika Kastelica, za katerega se je izdajal.

Boji v Novem Rosijsku. V bližini Novega Rossijskega so bili zopet krvavi boji med stavkajočimi delavci in vojaškimi četami. Stavkajoči delavci so nameravali s silo preprečiti odhod nekega vlaka in so prepodili kazake s kamni, nakar so pričeli razdirati tir. Množica je navalila na došlo pehoto, ki je oddala tri salve. Ubityh je bilo 53 oseb, med njimi štiri ženske in dvoje otrok, ranjenih pa 82. Kazaki so prijeli mnogo izgrednikov.

Protestni shod v Helsingforsu. V nedeljo so priredili v Helsingforsu delavci in inteligenca na Senatorskem trgu skupen shod, ki se ga je udeležilo nad 20.000 oseb. Protestirali so proti odločki, da sodijo vojaška sodišča politične hudečelce. Zahtevali so, naj se odpravita na Finskem diktatura in cenzura, kakor tudi, naj se skliče splošni deželni zbor, da sklepa o ureditvi splošne volivne pravice. Policija se ni vmešavala in udeleženci so se mirno razšli, ko so bile sprejete stavežne resolucije.

Listu „Sin Otečenstva“ je cenzura prepovedala prodajati posamezne številke, ne da bi naznaila, zakaj je prepovedana razprodaja.

Umor orožniškega častnika. „Lokalanzeiger“ poroča: Na „Varšavski cesti“ v Varšavi je neki neznanec v delavski obleki zabodel orožniškega častnika Mihajlovskega Sedleca. Morilec je pobegnil.

Vstaja v Maroku.

V Tanger je došlo poročilo, da se je vršila pri Ayoun - Sidi - Mulvoku bitka med armado maroškega sultana in pretendentom. Ker izid bitke ni znan, sodijo, da so bile sultanove čete poražene.

Francoska.

Nacionalistiški poslanec Guyot de Villeneuve naznanja, da bo vprašal, ko se zopet snide zbornica, zakaj je bil zopet v službi nastavljen general Peigne, ki je bil

kaznovan zaradi ovadstva častnikov. „Eclair“ priobčuje nova odkritja, kako je Peigne pospeševal ovadstva častnikov.

Spor med Svedsko in Norveško.

Pariški listi poročajo iz Kristianije, da žele Norvežani, naj zasede kraljevi prestol drugi sin švedskega kralja Oskarja. Malo verjetno je, da proglase Norvežani ljudovlado.

Vstaja na Balkanu.

Bolgarska brzojavna posredovalnica poroča iz Carigrada, da je v Peči, Djakovem in Pristini vstaja, dasi te taje turški krogi. Albanci so ubili petdeset srbskih dostojansvenikov. V Carigradu se boje, da bo posredovala Avstrija.

Napad na sultana.

„Frank. Ztg.“ poroča, da je naprosila Turčija švicarski zvezni svet, naj prime in izroči Turčiji več oseb, ki so sokrivi napada na sultana in se nahajajo v nekem lucernskem hotelu. Jidiška komisija trdi, da je povzročilo napad na sultana 11 inozemcev in 2 turška podanika. Izmed inozemcev je prišla turška policija samo Belgijca Jauries.

Občni zbor zveze krajevnih bolniških blagajn v Nemčiji.

Z velikim zanimanjem zasledujejo dvajseti občni zbor „Zveze krajevnih bolniških blagajn v Nemčiji“, ki se je pričel včeraj v Draždanih. Zlasti je vse radovedno, kako stališče bodo zavzeli zastopniki z ozirom na izjave državnega ministra grofa Posadowskega, ki je že večkrat izjavil, da je potrebno večje zblizanje med bolniškimi blagajnami. „Zveza krajevnih bolniških blagajn v Hamburgu“ je predlagala, naj se raztegne zavarovalna dolžnost tudi na one delavke in delavce, ki delajo doma. Zveza zahteva, da se ta zadeva uredi z državnim zakonom.

Srbska skupščina

je zborovala včeraj. Izvolili so verifikacijski odsek, ki mu načeluje Nikola Nikolić, nakar so zaključili sejo.

Italija.

Rim, 4. avgusta. Poloficijska, frama-sionska „Tribuna“ je napisala ob priliki dvestletnice vladanja sedanjega papeža, uvodni članek o njegovi politiki. Pravi, da je papež v Italiji mnogo dosegel vsled miroljubnega in navidez strpnega stališča, na katero se je postavil. Njegovi uspehi so za zedinjeno Italijo tem bolj nevarni, ker pelje papež katoliške čete tiho in previdno v boj. Italijani, ki jim prija prijazno stališče papeževo nasproti italijanskemu kraljestvu, gojijo do njega velike simpatije in se pustijo od njega pregovarjati, kar je zelo pogubno za „duševno svobodo naroda“. (!)

Štajerske novice.

Še Nemci se norčujejo iz nekega slovenskega okrajnega šolskega sveta na Spodnjem Štajerskem, ki je poslal nekemu uradu (kraj in ime Nemci tudi zameščujejo) nemško pisano poročilo. V poročilu pa je bilo toliko napak, da dotičnega poročila urad sploh ni mogel razumeti. Nemci se sedaj norčujejo iz tega okrajja po vseh svojih listih. Škoda je le to, da ne vemo, kje je tisti okraj, ki je napravil tako „stramdeutsch“ poročilo, da ga Nemci ne umejo. Sram naj bo tisti okraj. Mi vedno in vedno zahtevamo, da naj slovenske občine, okrajji, osebe itd. občujejo in dopisujejo uradom edino le slovenskem jeziku; naši poslanci delujejo na to, da se take vloge tudi sprejemajo, toda ubogajo nas nekateri ne. Nemci sami hujskajo proti slovenskemu občevanju in uradovanju, potem se pa norčujejo. Slovenci, ali še sedaj niste spregledali? Kje je slovenski ponos! Ta žalostna dogodka naj vas vsaj spametuje.

Šrbi na Slovenskem. V Rajhenburgu bodo priredili v kratkem zagrebški Srbi izlet in priredili koncert s svojo godbo. Slovenci jih bodo prisrčno sprejeli.

V Leiteršpergu pri Mariboru se je v nedeljo, dne 6. t. m. obesil mariborski postrešek št. 8.

Utopljenec, 13—15letnega dečka, so našli dne 13. julija na dravskem bregu v občini Karčovina. Truplo je ležalo v vodi gotovo že 2—3 tedne in je že gnjilo. Na glavi je že manjkalo las in tudi nosa že ni bilo. Zločin je izključen. Fant se je nesrečil pri kopanju. Doslej se še ne vé, kdo je utopljenec. Truplo so pokopali dne 15. julija na pokopališču v Vurbeku.

Štipendije za obiskovalce kake poljedelske šole iz celjskega okraja so razpisane. Ustanovi sta dve in sta vsaka po 240 K. Prošnje je vlagati najkasneje do dne 20. avgusta t. l. na urad okrajnega zastopa v Celju.

Š Dijaške ustanove. Južnoštajerska posojilnica v Celju sprejema prošnje za od nje ustanovljene ustanove do 20. t. m. Oddajale se bodo visokošolcem iz okrajev Gornji grad, Sevnica, Smarje, Soštanj in Vranjsko. Prošnje naj se naslavlja na gospoda notarja Baša v Celju.

Požar v vasi Tilmič pri Lipnici je uničil nad 60 poslopij.

Urednika išče „ptujska kreta“ „Stajerc“. Radovedni smo, kdo bo tisti re-negat, ki bo sprejel to službo.

Shod spodnještajerskih nemških obrtnikov bo v nedeljo, 27. avgsta. Sklicuje ga mariborska obrtna zadruga.

Pevsko in bralno društvo „Maribor“ priredi, ker je bilo v nedeljo, 6. t. m., slabo vreme, v nedeljo, dne 13. t. m., svoj izlet v Koče pri Mariboru. Spred koncerta in sploh vse ostane neizpremenjeno.

Shod zaupnikov slov. katoliških delavcev na Sp. Štajerskem in Koroškem v Mariboru. Svojo udeležbo je naznanilo tudi „Katoliško delavsko društvo“ v Mariboru.

Velik požar je uničil dne 3. t. m. posestniku Heriču v Čerzovici pri Ponikvi štiri poslopja, vse poljske pridelke, pohištvo, oređje, 16 svinj, več glav goveje živine. Hlapec, ki je spal na hlevu, je zgorel. Gospodar, ki je reševal živino, je hudo opečen. Otroke, ki so spali v kolarnici, je rešil neki šletni deček. Kako je nastal ogenj, se še ne vé.

Poizkušeni samoumor. Dne 4. t. m. se je hotel v mestnem parku obesiti upokojeni poštni sluga Mih Haberšak. V bližini pa je bil parkov paznik, ki je samoumor preprečil in s pomočjo nekega delavca in stražnika le s težavo spravil domov Haberšaka, ki se je bil krčevito oprijel drevesa. Haberšaku se malo meša.

Mariborski magistratni pisarniški vodja dr. Schiner iz Gradca bo nastopil namesto bivšega vodja Taxa, ki je radi manipulacije pri volitvah šel na šestmesečni dopust, šele začetkom meseca oktobra. Za Taxom nikdo ne joka!

Slovenska obstrukcija v štajerskem dež. zboru. „Südsteirische Presse“ navaja celo vrsto pritožb štajerskih Slovencev na naslov ministrskega predsednika, katere smo tudi mi pred dnevi osvetlili. List je zagrozil vladi s slovensko obstrukcijo v štajerskem deželnem zboru. „Grazer Tagblatt“ je vsled tega postal jako nervozen.

Vihar je v nedeljo tudi v Gradcu in v graški okolici napravil nepopisno škodo, posebno v parkih. Ruval je drevesa.

Umrl je pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah posestnik g. Avgust Aubel, star 71 let. — V Radgoni je umrl posestnik g. Franc Keržišnik.

Dnevne novice.

Slovenski narodni kolek in Srbi. Iz Belgrada nam poroča naš dopisnik: Novi slovenski narodni kolek se prodaja v ugledni belgrajski knjigotlačnici Svet. B. Cvijanovića. Srbi ga radi kupujejo in ga prilepljajo poleg srbskega koleka „Svoji k svojim“. — Hvala lepa bratom Srbom za take dejanske dokaze ljubezni do zatiranega naroda slovenskega. Oni so vzgled ostalim večjim slovenskim narodom, kako bi se moralo slovenske kulturne težnje podpirati, da slovenski narod ne poplavi germanski naval. Slovenski narod take dokaze ljubezni ne bode nikdar pozabil!

Nemški Michel in ljubljanski Zane postopata oba v lepi slogi proti — narodnim damam. Nedavno je „Sl. Narod“ strahovito oblatil gdč. Marijo Stupca, katero „Marburger Zeitung“, kakor njeno sestro zmerja, da je „ein Narodnido-m-Frauenzimmer“. Obe sestri sta — „rusefil“ in „windische Heissporne“. Nato pa gre ta infamni list in vse umazane napade „Narodove“ na gdč. Stupca prestavlja in jih v vsi njihovi sirovosti podaja svojemu nemškonal-nemu občinstvu. Ona je seveda v Mariboru ravno tako varna pred sodnim preganjanjem, kakor „Narod“ v Ljubljani. Spominimo se le, kaj je dr. Tavčar govoril o mariborskih porotnikih! In zato se drzne Mariborčanka blatiti tako nečuvno v resnici narodne dame slovenske! Tako je ženska čast izročena na milost in nemilost umazanemu žurnalistu. „Splošno žensko društvo v Ljubljani“ naj bi vendar enkrat nastopilo proti takemu nečuvnemu blatenju ženske časti!

I. Redni občni zbor „Slovenske dijaške zveze“ se vrši 22. avgusta z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika ustanovnega shoda; 2. odberovo poročilo; 3. volitev odbora; 4. slučajnosti. Obenem se vrši počitniški sestanek slov. kat. narod. dijaštva. Natančneje poročilo sledi pozneje.

Petindvajsetletnica mat. Maturanti zagrebške gimnazije iz leta 1890. sestanejo se dne 29. t. m. v Zagrebu, da praznujejo skupno petindvajsetletnico mat. Med tedanjimi zagrebškimi maturanti so bili tudi trije Slovenci, in sicer gg. dr. Davorin Matek, kanonik v Mariboru; Ivan Naglič, magistratni kontrolor v Ljubljani, in Anton Rančigaj, župnik v Št. Petru v Savinjski dolini.

Pogreb ciganke v Novem mestu. O pogrebu umrle ciganke Frančiške Hudorovič se nam piše, da se je zbralo pri pogrebu nad 200 ljudi vseh stanov. Gospa Vidic darovala ji je za mrtvaški oder lepo črno obleko in lepa spodnja krila. Bila je priljubljena ciganka, ki je rada delala in malo kedaj prosila. Stara je bila še le 36 let, zapušča 6 otrok, 6 jih ji je pa že umrlo. Mož je bolan, delati ne more, sedaj so otrci sirote.

Apostolski nuncij z Dunaja je prišel v Rim.

Orkan in hudourje v Novem mestu in okolici. Iz Novega mesta nam pišejo: Včerajšnji notici treba še mnogo dostaviti. Strela, ki se je pojavila nad Kobetovo hišo na Drski, se ni izstrelila v gozdu, kakor je bilo včeraj poročano, marveč je švignila čez in se ustavila na br-zojavnih žicah tik kolodvora. Žice so baje kar plamtele električnih isker. Pri tem se je poškodoval brzojavni aparat tako, da saj včeraj ni bil za rabo. Aparat je malo prej zaprl službujoči uradnik g. Schifferer, ki je prestal letos v kratkem še drugo slično nevarnost. Udarilo je po izvedbi potnikov v več poslopij na Radohovi vasi in Veliki Loki. Strela je tudi ubila enega vola v Stopičah. Zasledujoč novo promenadno pot čez „proštov gozd“ na kapiteljskem hribu naletim v kratkih presledkih na tri velike počez nad potjo ležeče smreke. Srednja med njimi je rasla globoko ob potu tedaj od vetra dobro zavarovana in vendar jo je popolnoma zvilo nad korenino. Tu je morala razsajati grozovita sila orkana, ni bila zastoj četrt ure povsod taka tema, kakor ponoči. In zraven tako čudno grozetajinstveno tulenje in bučanje zlasti zunaj na kmetih. Od vseh krajev prihajajo čim žalostnejše vesti. Zlasti okrog Bircne vasi in pod Straško goro je napravil orkan veliko škodo. — V splošnem se dá že sedaj s sigurnostjo konstatovati, da so najbolj trpeli brez izjem vsi kraji ob znožju pogerja: kočevski hribovi — Toplice; Straža — vse vasi ob levem bregu Krke; Gorjancev — vasi Stopiče, Bircna vas, Stranska vas i. t. d. — Prevrnil je orkan mnogo kozolcev, izruval debela sadna in gozdna drevesa, polomil koro-zo in potlačil ajdo in krompir. Novo mesto, kakor že včeraj omenjeno, ni toliko trpe-lo. Orkan je razsajal bolj skokoma. Prišel je od juga po vetru „široko“, ki smo ga že dva dni občutili in nam je ravno v soboto donesil toliko vročine. Njemu nasproti je kljuboval severovzhod vsled česar so nastali siloviti vetrovni vrtinci. Te smo že v soboto opazovali na raznih krajih po cestnem prahu katerega je visoko v podobi takozvane „Wasserhose“ v vijugah neslo na kvišku. Ti vrtinci so bili zanesljivi predoznanjevalci nevihte, kajti na ravno istih krajih so tudi včerajšnji orkan najbolj občutili. Tudi zvečer smo imeli še drugo nevihto, ki pa je šla le liki strel, hitro mimo nas. Ali doli na jugo-zapadu za kočevskimi hribi je bilo grozovito videti in bati se je od tam slabih Jobovih sporočil; istotako tudi na severovzhodu v krškem okraju. Pri nas je bil le še precej miren dež in bliskalo se je strašno. Drugih zanesljivih podrobnosti do sedaj še ni. Kolikor znano, toče v našem okraju ni bilo. Zrak se je shladil do 15 stopinj C. in to-plomer še danes kaže komaj 30 stopinj C. na solncu.

Se nekaj poročil o silnem viharju. Iz Ajdovca pri Zuzemberku se nam piše z dne 7. t. m.: Včeraj dne 6. avgusta ob pol 1. uri se n-enkrat stemni nebo, strašen vihar pridivja od jugozapadnika, ki je divjal kakih deset minut pa s tako divjostjo, da tukajšnji do-maćini sploh še ne pomnijo takega neurja, kakor je bil v nedeljo. Vihar je podrl več velikih dreves kar s koreninami, jermal strehe s kozolcev in več kozolcev pol-nih žita vrgel na tla. Na lipi pred cerkvijo je odlomil vihar več vej; eno vejo težko, da je ne nese noben možak, vrvel je veter več metrov daleč proč. Z zvonika je odtrgal streloved in vrvel veliko opeke s strehe. Med viharjem je šla tudi toča zmešana z dežjem, ki je na polju in povinogradih prav močno po-

škodovala. Škoda je ogromna. Danes, ko se je zjasnilo, je kar žalostno ko človek pogleda na polje in vrtove. Tu leži kozolec podrt, žito razmeteno naokrog, drevesa polomljena ali izpuljena po vrtovih in nezrelo sadje otreseno na tleh, trtje pa, kolikor ga je še ostalo, vse razmršeno in grozdje okleščeno. Nehote človek vzkligne pri tem pogledu: Gorje ti ubogi kmet, gorje! Pri nas je bila huda suša, vročina neznosna, dne 5. avgusta popoldne 46° C. Vode je bilo že zmanjkovalo in sadeži na polju je bil že ves uvel. — Iz Strug se nam poroča 6. t. m.: Danes ob trideset na 1 uro popoldne je strela udarila v hruško poleg hiše vdove Marije Grebenč vul. Anzlovke v Tržiču št. 7. Zažgala je streho in omamila v sobici se nahajajočega sina Ignacija, kateri je pa precej prišel k zavesti. Ker je bil silen nali in ker so ljudje precej priskočili na pomoč, je napravila majhno škodo.

— **Posebni vlak** za loreške romarje odhaja iz Ljubljane v soboto, dne 12. t. m., ob 11. uri zvečer in se vrne v Ljubljano dne 15. t. m. ob 5. uri popoldne. Se enkrat presimo, naj bi vsi romarji opravili sv. izpoved že doma oziroma v Ljubljani, na Trsatu in v Loreti pa prejeli sv. obhajilo. — Če misli kdo odstopiti, naj nam to nemudoma naznani, da se v tem slučaju more vstreči drugim.

— **O požaru na Gaštelju** se nam še poroča: Strela je vdarila v nedeljo ob pol 1. uri popoldne v hlev Luke Smida na Gaštelju pri Kranju. V hipu je bilo poslopje v plamenu, tako da so komaj mogli rešiti živino. Zgorelo je pa mnogo sena, žita in kmetijskega orodja. Požarni brambi iz Stražišča in Kranja sta neumorno delali cel popoldan in skoraj celo noč, da se ogenj ni prijel ostalih, v neposredni bližini stojenčih gašteljskih poslopij.

— **Izžrebani porotniki za III. zasedanje v Novem mestu:** Penca France, posestnik in trgovec v Mekronegu; Marolt France, posestnik in gostilničar v Leskovcu; Gospodarič Martin, mlinar in posestnik v Logu št. 3; Androjna Ivan, posestnik v Logu št. 1; Formbacher Ivan, posestnik v Kočevji; Zupančič Fr., posestnik in usnar v Trebnjem; Zupančič Ivan, posestnik in župan v Znojilah; Bartol Ivan, posestnik in gostilničar v Ribnici; Rudesch Anton, graščak v Ribnici; Sutej Ivan, posestnik in župan v Sedovcih; Malnarič Martin, posestnik in trgovec v Crnomlju; Crne France, posestnik in trgovec v Sodinji vasi; Planinšek Ivan, posestnik iz Trebnja; Arko Anton, posestnik in hotelir v Ribnici; Malnarič Ivan, posestnik in hotelir v Semiču; Avgustin Iv., posestnik in gostilničar v Semiču; Podboj Jožef, posestnik in mesar v Ribnici; Bukovec Ivan, posestnik v Verčicah; Fabijan Jožef, posestnik in gostilničar v Mal. Laščah; Hočevar Ivan, posestnik in gostilničar v Vel. Laščah; Papež Jožef, posestnik in gostilničar v Sp. Boštanji; Zupanc Jožef, posestnik in gostilničar v Toplicah; Novoselo France, trgovec in posestnik v St. Jerneju; Ganser Karol, posestnik in blagajničar v Kočevji; Prusnik Ivan, posestnik in trgovec v Turjaku; Burger Marka, posestnik in strojar v Ribnici; Loy Alojz, posestnik in hotelir v Kočevji; Kužnik Anton, posestnik in gostilničar v Trebnjem; Lindič France, posestnik in gostilničar v Strelacu; Holenc Anton, posestnik in gostilničar na Miru; Klun Jakob, posestnik in trgovec v Ribnici; Fugna Jurij, posestnik in trgovec v Starem trgu; pl. Nikolaj Gutmannstal, veleposestnik na Dvoru — Zidani most; Göstl Ivan, posestnik in gostilničar v Grofovih lipah; Majzelj France, posestnik in gostilničar v Beli cerkvi; Lobe France, posestnik in gostilničar v Zagradcu. — Namestnikom so izžrebani: Ferlic Ivan, posestnik in mesar v Rudolfovem; Dular Ivan, posestnik in gostilničar iz Jurke vasi; Kastelic Ivan, posestnik v Rudolfovem; Barborič Karol, trgovec v Rudolfovem; Appe Anton, posestnik in pekar v Kandiji; Damiš L. kavarnar v Rudolfovem; Smalo France, posestnik v Zalogu; Mramor Miha. usnar v Rudolfovem; Može France, posestnik v Stopičah.

— **Iznajba Slovenca v Ameriki.** Nas rojak J. Kambish iz Ambridge Pa. iznašel je nov stroj za vzdigovanje in polaganje cevi ter drugih težkih predmetov. Odlikuje se zlasti po tem, da se dela ž njim hitro in z majhno silo, kar je včasih velicega pomena. Državni urad v Washingtonu mu je patentiral to iznajdbo dne 4. julija 1905. št. 794 023.

— **Obesil se je v Jolietu v Ameriki** Janez Komina iz Gorenje vasi pri Catežu na Dolenjskem, kjer zapušča ženo in štiri otroke.

— **Povrnili se iz Amerike.** Parnik „Slavonija“ „Cunard-linije“ je te dni pripeljal iz Amerike nazaj na Reko 212 izseljencev, med temi je bilo 35 takih, katerim ni bilo dovoljeno, da bi se bili izkrcali v New Yorku.

— **Padec v spanju na cesti.** Na Reki je padla hči dr. Avgusta Pillepicha gđc. Mercedes v spanju z drugega nadstropja

na cesto, kjer je obležala nezavestna. Sajnalo se ji je, da jo zasledujejo psi.

— **Železniških nesreč ne bo več?** Iz Pulja poročajo, da je neki mladenič, Richard Rottenbacher s pomočjo arzenalskega mojstrskega aspiranta Ivana Habera izumil stroj, ki omogočuje, da dva na istem tiru nasproti vozeča se vlaka že na razdaljo večjih kilometrov lahko zapazita nevarnost. Ker je izumitev baje zares dobra, bosta izumitelja storila vse korake, da se jo uvede.

— **Znamenita pevska slavnost v Zagrebu** bo 13., 14. in 15. t. mes povodom 30letnice pevskega društva „Sloge“. Naznanilo je doslej svojo udeležbo že 33 društev. Nastopilo bo 720 pevcev in 100 pevk.

— **K ognju na Hudem pri Radomljah** se nam še poroča, da je v deželni bolnici umrl nevarno opečeni posestnik Sarc.

— **Boj med meščanom in redarjem v Trstu.** Ivan Fabris je razsajal v gostilni št. 36 v Barriera vecchia. Ko je prišel policijski stražnik Grgič, se je spravil nadenj, vrgel po tleh in ga razorožil. Sele ko je prišel stražnik Jurišević, se je Grgič znebil silovitega Fabrisa. Toda ta se je vrgel še na Juriševića. Polica se ni mogel drugače znebiti Fabrisa, da ga je usekal s sabljo po glavi. Fabrisa so težko ranjenega prenesli v bolnišnico. Danes po noči so govorili, da je Fabris umrl.

— **Nesreča na cesti.** V soboto preteklega tedna je peljal Založnik Franc s Plešivce dva voza z otepi in slamo v Ljubljano. Ko pride blizu Viča pred železniški prelaz poleg Kančeve tovarne za kis, moral je pred zatvornicami počakati na vlak. Ko ta privozi mimo, spusti slučajno ravno pri prelazu paro, ki je spravil konja v divji tir proti Kančevi tovarni. V neki jami končao konja padeta, vozova pa sta se prevrnila. Gospodar je padel z vrh voza in se le neznatno pobil, oje voza pa se je zlomilo. Ker je polagalo v bližini nov železniški tir okoli 60 delavcev, zato je šel Založnik prosit železniškega mojstra, naj mu dovoli pomoči v svoji nezgodi, da zamore vozova zopet vzdigniti. Delavci so prišli in igraje so vzdignili vozove brez najmanjšega napora.

— **Utonil je 17letni otroci posestnikov** sin Jožef Povrh iz Sina dolca.

— **Anton Ažbè.** Slavni slikar Anton Ažbè, rojen leta 1862. v Poljanski dolini na Gorenjskem, je umrl v Monakovem, kjer je njegova slikarska šola slovela daleč na okolu.

— **360 oseb na morju v nevarnosti.** Iz Trsta poročajo o nedeljskem viharju: Dež je šel toliko zjutraj kolikor zvečer, s hudim viharjem, ki je razsajal posebno na morju. Poroča se o nevarnosti, ki je v tem viharju pretela parniku „S. Giusto“. Ta parnik je bil odplul iz Trsta na zabavni izlet v Pulo včeraj ob 7. uri. Imel je kakih 360 izletnikov. Že ob odhodu iz Trsta ni bilo morje posebno prijetno. A ko se je parnik nahajal med Porečem in Rovinjem, ga je zalotil najhujši vihar. Valovi so premetavali parnik semtertja kakor malo orehovo lupino. Vede je bilo na parniku vedno čez kolena. Najstarejši mornarji so trdili, da ne pomnijo takega viharja v tem morju. Slednjič je parnik vendar došel do Rovinja. Vse rovinjsko prebivalstvo je čakalo na obrežju, v strahu, kaj bo s parnikom in z ljudmi na njem. Z veliko težavo so slednjič privezali parnik k obrežju in izletniki so se izkrcali. Nekateri so se nastanili v raznih hotelih, a druge so Rovinjeci vsprejeli v svoja stanovanja, a ker so bili izletniki vsi premočeni, so jim dali na razpolago obroke, da so se mogli preobleči. Dve uri pozneje je bil vihar pojenjal in parnik „S. Giusto“ — in z njim kakih 80 izletnikov — je odplul proti Puli. Drugi izletniki so pa ostali v Rovinju — čakajoči, da se jim posuši obleka — do 6. ure zvečer. Ob 6. zvečer so se pa vrnili z vlakom v Trst.

Ljubljanske novice.

Ij **Obrtna razstava v „Mestnem domu“** je jako dobro obiskana. Čim dalje se je ogleduje, vedno zanimivejša postaja. Vsa razstava priča o izredni inteligenci našega domačega obitništva. Na razstavi ima občinstvo priliko opazovati tudi nekaj prav duhovitih novih domačih obrtniških izumov. Razstava je odprta vsak dan od 9. ure zjutraj do 12. ure in od 2. ure popoldne do 6. ure zvečer. — Iz včerajšnjega poročila je po pomoti izostal o otvoritvi obrtne razstave stavek: Pozneje sta došla pri pogrebu g. dr. Gregorija Kraka zadržana ljubljanski župan g. Ivan Hribar in podpredsednik trgovske in obrtne zbornice g. Franc Kollmann, ki je z gosp. Gassnerjem in g. Ivanom Kregarjem zastopal trgovsko in obrtno zbornico.

Ij **Napredek Ljubljane.** — **Vabilo in prošnja.** Znano je, da se je magistrat stolnega mesta kranjskega vedno

prižadeval, da povzdigne belo Ljubljano med najmodernejša mesta ne le naše širše domovine Avstrije, temveč cele Evrope. Ustanovil je tekom zadnjih let več kopališč in kakor se spodobi kopališkim mestom, primerno posredoval pri podraženju živil. Meščanstvo je za te čine naprednega mišljenja brezdvomo zelo hvaležno. Toda sl. mestni magistrat se s temi uspehi še nikakor ni zadovoljil. Njegovemu bistremu vidu nikakor ni moglo ostati skrito, kolike slovenskega denarja se znosi v tuje dežele, posebno v Italijo, ki bi neprimerno povzdignil blagostanje Ljubljancev ako bi ostal v mestu. Sklenil je torej, spraviti Ljubljano take daleč, da bo nudila tujcem vse one znamenitosti in zanimivosti, ki se lahko vidijo v tem ali onem mestu italijanskem. Začel je z najbližjim — z Benetkami. Vnela se je sicer živahna debata, ali naj stoji ljubljanske Benetke v Trnovem ali v Vodmatu, ki se je pa končala v prilog zadnjemu okraju. Najbolj pripravne za to podjetje so se namreč zdele Ravnikarjeve ulice. S sebi lastno energijo je šel magistrat na delo, da v najkrajšem času izvede svoj veliki načrt. Poslal je inženirjev, ki so vse natanko premerili in zaznamovali po hišnih oglih, kako visoko naj stopi voda. Za njimi so pa prišli mestni delavci in s priznano hitricjo nasipali več let bližnje ulice tako, da so vse visele proti Ravnikarjevim, in da se je mogla voda brez ovir po njih pretakati v slednje. Zadnji mesec so bile priprave končane. Kotanje na koncih Ravnikarjevih ulic in jarek, ki jih veže — gospodje od magistrata mu pravijo kanal — so že davno za suti in Vodmatčani so nestrpno pričakovali dne, ko bo začela naprava funkcionirati. Ni bilo treba dolgo čakati, v nedeljo 6. t. m. se jim je izpolnila njihova srčna želja. Med gromom in treskom so se odprle zatvornice neba in od vseh krajev je pridrla voda k nam. V kratkem času se je nudil radovednim očem krasen pogled. Voda je zalila ulico, niti pedi suhe zemlje se ni dobilo več, le hiše, hlevi in drvarnice so še melele iz vode, ki je segala prav do Holzapfovih in Bohoričevih ulic. Tu se je zbrala nadebudna mladina iz vsega Vodmata in občudovala modrost mestnih očetev, ki skrbje tako lepo za zabavo mlademu svetu. Kajti čast, komur čast, celo najstarejši prebivalci Ravnikarjevih ulic, ki so vajeni vsako leto povodnj, so morali reči, da se kaj takega še ni videlo nikdar. Po ulici so se vozili na plohih z metlami v roki mladi brodniki in čakali domačinov, vračaječih se iz mesta, da jih popeljejo do hišnega praga ali pa celo v sobo. Tudi več drugih Vodmatčanov se je poslužilo teh prometnih sredstev in z velikim zanimanjem ogledovalo kleti, kjer je veselo plaval krompir in druga zelenjava med prevrnjenimi omarami. Ob kratkem, kolikor nam dopuščajo naše skromne zmognosti, smo popisali drugim Ljubljancem in Slovencem neznano novost, ki jih bo gotovo zanimala. Vabimo torej vse prijatelje takih in enakih naprav, posebno pa častite mestne očete, naj posetijo o kakem hujšem nalivu naše ulice, kajti ob lepem vremenu je pri nas ravno tako suho ali pa še bolj kakor po drugih navadnih mestnih ulicah ljubljanskih. Slednjič imamo še eno prošnjo do naprednih Ljubljancev. Kakor lahko vsak izprevidi, ne zadostujejo primitivna vozila, katere smo zgoraj omenili niti za nas same, kaj šele za vse časti vredne goste. Zato smo sklenili stanovalec Ravnikarjevih ulic, da si preskrbimo v to svrhu lepih in pripravnih čolnikov. Pravzaprav je to stvar slavnega mestnega magistrata, toda kakor po navadi se postavili častiti mestni očetje v proračun premajhno vsoto, česar posledica je, da je zmanjkalo denarja za čolne in vesla. Vendar nečemo, da bi to podjetje ostalo na polovici poti, zato smo prevzeli to stvar sami. Ker pa steje ulica le 15 številk in se posestniki ne morejo šteti med najbogatejše ljudi, obračamo se do požrtvovalnih ljubljanskih meščanov s prošnjo za prispevke. Vsak tudi najmanjši dar se hvalježno sprejme. Darovalci dobe pravico se voziti brezplačno po novih Benetkah, kar v deževni jesenski dobi ne bo brez pomena. Prispevke pobira rad vsak posestnik v Ravnikarjevih ulicah.

Ij **50letnica „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“** se je včeraj zaključila z izletom v Vintgar in na Bled. Udeležilo se je izleta 60 oseb. Pri izhodu iz prekrasnega Vintgarja je goste pozdravilo „Katoliško izobraževalno in bralno društvo“ iz Gorij. Poročilo o tem izletu, ki je dostojno zaključil prelepo slavnost, priobčimo jutri.

Ij **Trgovec okraden v železniškem vozu.** Ko je včeraj vstopil v Trstu na brzovlak posestnik in trgovec Anton Žnidaršič iz Krošnje pri Postojni, se mu je pridružil neki mlad človek. Peljala sta se skupaj do st. Petra v drugem razredu. V St. Petru sta izstopila in izpila skupaj liter vina. Nato sta vstopila v poštni vlak, ki je bil pa tako napolnjen, da sta morala stati do Postojne na hodniku. Ko so ljudje v Postojni izstopili, sta šla oba v kupé, kjer je Žnidaršič kmalu zaspal. Tudi tujec se je

delal, kakor da bi spal. Ko je sprevodnik blizu Ljubljane Žnidaršiča zbudil, je ta opazil, da uljudnega mladenčca, ki je plačal v St. Petru liter vina, ni več v kupeju; obenem je pa tudi opazil, da mu je izginila listnica s 3000 kromami. Tujec je najbrže Žnidaršiča med Postojno in Ljubljano okradel in potihoma na kaki postaji izstopil. Navedenec je kakih 22 let star, srednje postave, plavih, majhnih brk in je govoril v hivaškem narčju.

Ij **Vojak na begu.** Od desete stotnije tukajšnjega domobranskega pešpolka št. 27 odšel je v nedeljo popoldan ob štirih na izprehod pešec Gutmann, ki se pa do danes zvečer še ni povrnil. Bati se je, da se je ponesrečil.

Ij **Trgovska šola v Ljubljani** končala je te dni svoje 70. šolsko leto. Ustanovljena je bila leta 1834. ter je imela dosedaj 12.248 gojencev. Koncem pretečenega šolskega leta je bilo v gremijalni šoli 107, v privatni trgovski šoli g. Mahra pa 126 učencev. Prvi letnik privatne trgovske šole je bil razdeljen v tri tečaje: slovenski, nemški in laški. Po narodnosti je bilo v obeh šolah skupaj 146 Slovencev, 37 Hrvatov in Srbov, 34 Nemcev, 34 Lahov, 2 Rumunca, 1 Francoz in 1 Spanec. Opretilni izpit v gremijalni trgovski šoli je napravilo 14 učencev. Prihodnje šolsko leto se prične 1. oktobra.

Ij **Vjeta tičica.** Že od leta 1903. v policijskih listih preganjana 22letno Julijo Kaušgovce iz Janč, je policija včeraj aretovala.

Ij **Občinski svet** bo imel v sredo dne 9. avgusta ob 11. uri popoldne izredno sejo po že naznanjenem dnevnem redu.

Ij **Umrli so:** Ivan Sivic, posestnikov sin, star 4 mesece; Franja Knez, delavka, star 28 let; Mihael Iekin, delavec, star 65 let; Fran Železnik, črevljar, star 44 let. — V bolnici: Ivan Travnik, urar, star 52 let.

Ij **Ljubljanske društvene godbe koncert** za člane se vrši jutri v hotelu „Ilirija“. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, za nečlane 40 h.

Cerkveni letopis.

Ljubljanski škofijski list,

ki se te dni razpošlje, naznanja da se bodo vršile eksercicije za duhovnike od dne 28. avg. popoldne do 1. sept. zjutraj v knezoškofijskem Alojzijevišču v Ljubljani. Zleteti je torej, da se čč. duhovniki, ki se teh vaj žele udeleževati, čimprej prijavijo, da bodo moglo vodstvo Alojzijevišča vse potrebno pravočasno ukreniti.

Razne stvari.

Najnovejše.

Kazenspalicami je na Kijatskem odpravljena. Namestu njih je uvedena denarna globa.

Nova Edisonova iznajdba. Edison naznanja iznajdbo nekega električnega aparata, s katerim bo mogoče vsak voz izpremeniti v avtomobil.

Debeluhi prirede tekmovalno hojo v Marijinih varih. Kdor ima pod 90 kg. ne sme sodelovati pri tekmovalju.

Vsled lakote polsvojerok e pojedla. V blaznici Villevard pri Parizu so našli v neki kleti umobolno gospo Gaucher, katero so pogrešali že mesec dni. Umobolna je padla v hlev in je ondi vsled silne lakote na polovici roke odjedla si vse meso.

Krvavi konec ljudske veselice. Iz Budimpešte poročajo, da je v nedeljo prišlo v Jageru na ljudski veselici do takega tepeža med kmečkimi fanti in vojaki 5. infant. polka, da je došla kompanija vojakov, ki je oddala eno salvo. Sedem fantov je obležalo mrtvih, ranjenih je 12 fantov. V mestu je vsled tega strahovito razburjenje.

Shodnemških telovadcev. V nedeljo je pričel zborovati odbor nemških telovadcev v Kraljevcu (Königsberg), ki ima 800.000 članov. Nemškim telovadcem pripada tudi Dunaj s 777 člani. Vseh telovadnih društev je 7296 v 6094 krajih. Preteklo leto je pristopilo 332 novih društev. Zenskih članic je 31.260. Poročilo graja, da šolske oblasti nasprotujejo obisku telovadbe v društvi učencem in učenkam. Kljub temu pa je 40.029 dečkov in 18.231 deklic v društvu.

Stoinštirideset turistov v gorah zamedel sneg. V tirolskih gorah je, kakor se poroča v neki alpski gostilni, zamedel sneg 140 turistov, ki so vsled tega morali ostati v gostilni.

Napad na sultana policija. V Sofiji sodijo, da je povzročila napad na sultana turška policija, da se izpremeni prestolonasledstvo ali pa da nasilno nastopi proti kristjanom.

Umrli je v Kielu slavni anatom Valter Flemming.

Nemški princ aretiran. Iz Berolina poročajo: Te dni je bil pri Svine-münde aretiran neki civilist, ki je fotografiral utrdbe Na stražnici so spoznali, da je aretiranec pruski princ Henrik.

Nesreča v rudniku V Herco-genrathu pri Ahenu se je utrgala vrvi dvigalnice, na kateri je bilo osem mož. — Pri padcu so se ubili štirje rudarji, dva sta bila težko, dva pa lahke ranjena.

Dimnik iz jekla. V Ameriki so izdelali dimnik, ki ima v premeru 3 in pol metre, visok je pa 70 metrov. Ta dimnik postavijo v neki tovarni v Meksiki. To je najvišji dimnik v Ameriki, ki je narejen iz jekla.

Telefonska in brzojavna poročila.

Napadi na Slovence v Celju.

Celje, 8. avgusta. Sinoči je pijana nemška druhal ob navzočnosti mnogih celjskih odličnjakov in s pomočjo mestnih uslužbencev napadla kame-njem tukajšnji „Narodni dom“ in „Zvezno tiskarno“. Na obeh poslopih so napravili veliko škodo in pobili mnogo šip. Sipe se vse zavarovane pri nemških zavarovalnicah.

Celje, 8. avg. Po Schubertovi slavnosti v Celju je „Domovina“ prinesla nekaj poročil o tej slavnosti, koja so se popolnoma strinjala z dejanskimi razmerami. Povodom slavnosti so se Celjani v svoji nadutosti enkrat prav grozno blamirali tako, da je bila vsa slavnost zanje najkvalitetnejša fiaska. Ker je „Domovina“ o vseh dogodkih objektivno poročala, se je „Deutsche Wacht“ dvakrat grozno razčeperila nad „Domovino“ in je psovala in zabavljala čez Slovence, da je bilo joj. Ker se „Domovina“ ni dala po revolverjskih žurnalističnih vahtaričinah ugnati v kozi rog, je začela vahtarca kar nereti. Najprej je kar prikrito pozivala Nemce, naj se nad Slovenci maščujejo zaradi pisanja „Domovine“. V sobotnem listu je pa kar naravnost pozivala, naj si Nemci zoper Slovence sami pomagajo. Prinesla je najprej slabe in hudobno zavite prestave „Domovinih“ poročil, h kencu pa je pristavila: „Nemški Celjani, ali je treba še kaj več, da se vas vzdrami k samopomoči! Tu vam ne pre-estaja drugoga, kakor da se vzdignete zoper svoje sramotilce in si sami pomagajte!“ Kljub temu poziva je „Deutsche Wacht“ ostala nezaplenjena. Ker se proti pozivu ni ogla-silo državno pravdnštvo, je celjski mob seveda pravilno sklepal, da je po mnenju dr-žavnega pravdnštva samo-pomoč dopustna. Take se je zgo-dilo, da je poulična druhal pod vodstvom celjskih nemških prvakov napadla sinoči zve-čer celjski „Narodni dom“. Na večer se je pridrla pijana tolpa bro-ječa kakih 100 do 150 ljudi pred „Na-rodni dom“, kjer je začela vpiti „Pereat“, „Abzug“, „Nieder mit den Windischen“ itd. Na protest nekaterih Slovencev je navzeča policija prosila demonstrante, naj gredo od „Narodnega Doma“. Nato so v resnici šli, toda ne domov, ampak pred „Zvezino tiskarno“, v kateri se tiska „Domovina“ in so tam naprej rjuli. Nasproti „Zvezine ti-skarne“ se zida nova deklška šola. Na stavbišču so se oborožili s ka-menjem in ga začeli metati v „Zvezino poslopje“. Ker so bile vse žaluzije zaprte, niso napravili poseb. škode. Od „Zvezine tiskarne“ so se vrnili s ka-menjem obloženi zopet pred „Narodni dom“, kjer se je začelo prave jerihonsko vpitje in bombardi-ranje. Kamenje, večje od otroške glave je z vsilo frčalo proti „Narodnem domu“. Poškodoval se je na mnogih mestih zid in pobitih je osem velikih šip. Ka-menje je bilo metano z vsilo, kajti pobite so šipe v drugem nadstrop. Med demonstranti je bil tudi nekaj višjih mestnih uradni-kov, vsled česar si seveda po-licija ni upala vmes poseči.

Kriv te demonstracije ni nihče drugi, kakor državni pravd-nik, ki je nekaznovano in ne-zaplenjeno pustil zadnjo „Deut-sche Wacht“. (Opomba uredništva: Pa se menda vendar ne bo poverilo preiskavo v tej zadevi, oziroma sodno preganjenje krivcev temu državnemu pravdniku?)

Celje, 8. avgusta. Celjski Slo-venci so se brzojavno prito-žili na ministrstvo notranji stvari zaradi sinočnih lopev-skih napadov na slovensko lastnino. Zlasti povdarjajo, da jim policija neda potreb-ne pomoči, da noče ali ne more zabraniti izgrediv. Tudi povdarjajo, da državni pravdnik „Deutsche Wacht“, ki je izgrede inscenirala, ni zaplenil. (Op. ur.: Kakor smo poizvedeli, je kriv oni državni pravdnik, ki svoj čas tudi ni hotel zapleniti „Deutsche Wacht“, ko je pri-nesla nesramen in blasfemističen pamflet na Marijo in lavretanske litanije. Takrat je šele na višji ukaz državni pravdnik zaplenil vahtarco, kakih 48 ur potem, ko je že iz-šla.)

Celje, 8. avgusta. Govori se po me-stu, da so bili včerajšnji nem-ški izgredivi samo začetek vseh napadov, koje imajo Nemci proti Slovincem sistematič-no pripravljene. Sedaj baje namera-vajo po vrsti napasti še hiše posameznih Slovencev. Oblasti so proti Nemcem brez moči, zato bodo morali Slovenci poseči k samooobrambi.

Praga, 8. avgusta. V prostorih praške trgovske in obrtniške zbornice je neki za-sačeni tat zabedel nočnega čuvaja Šanela, nato se pa obesil. V morilcu so izpoznali češkega eksuplenta Szantnerja.

Spemberg, 8. avgusta. Tu je trčil brzovlak s tovrnim vlakom. Uradna poro-čila govorijo o 20 mrtvih.

Portsmouth, 8. avgusta. Franco-sko brodovje je priplulo sem, od angleškega brodovja srčno pozdravljano.

New York, 8. avgusta. Witte se je izjavil, da pri prvem sestanku z japonskimi mirovnimi pooblaščenici ni bilo govora o mi-rovnih pogojih.

Peterburg, 8. avgusta. Linevič po-roča o nekaterih uspešnih bojih ruskih pred-njih straž. Dne 3. t. m. so Rusi preprečili, da Japonci niso obkolili rus-kega krila.

Peterburg, 8. avgusta. Car je od-poslal Witteju šifrirano brzojavko. Tu go-vore, da je Linevič s svojimi poročili pre-pričal carja o gotovi zmagi in da je malo nade, da bodo mirovna pogajanja uspešna.

Listnica uredništva.

Vodmat: Oglasite se večkrat!

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
7. 9. zveč.	736,7	+18,2	sl. svzh.	jasno	0,0
7. zjut.	739,2	+15,2	sl. vzh.	del. obl.	
8. 2. pop.	738,6	+25,0	sr. jvzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. +19,3°, norm. +19,4°.

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezni na mehurju in ledvicah, katarjih v sap-niku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kasfnerju. Dobiva se tudi v vseh le-karnah in drožerijah. 1542 1

VITA

Milostiva gospa!

Ali ste že poizkusili izvrstne zmesi vsak dan sveže žganih raznih kav

1194 104—15

Prve ljubljanske

velike pražarne za kavo?

POSUŠENE JEDILNE GOBE

(prima kakovost)

kupi v vsaki množini v vrečah 20—25 kg.

A. Šmyra, 1460 20—16

Dunaj XVII./I. Elterleinplatz 7.

Poštna upraviteljica

1568 3—3 se išče

za takojšnji vstop proti dobri plači za c. kr. poštni urad „Polzela v Savinski dolini“.

Trgovskega pomočnika

1581 špecerijske stroke 3—1

sprejme takoj Karol Planinšek, Dunajska cesta, Ljubljana.

Učenka

1580 v trgovino mešanega blaga 3—1

se sprejme takoj.

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Ženitna ponudba.

Mlad hišni posestnik in obrtnik se želi poročiti z gospodično, katera bi imela 8000 do 10.000 K dote.

Pisma s sliko pod šifro „Ro-dočnost št. 104“ naj se pošiljajo do 20. avgusta na uprav. „Slo-venca“.

1528 4—3

V lhanu, pol ure od Domžal je naprodaj

pritlična hiša

z 800 m² obsežnim vrtom in vodnjakom, s 3 večjimi sobami in drugimi pritliklinami. Lega krasna zraven cerkve, zadaj košat smrekov gozd z izprehodi, na mirnem kraju, zelo pripravna za kakega **vpokojenega gospoda**. — Cena okoli 6000 K.

Natančnejša pojasnila daje županstvo v lhanu. 1571 3—2

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov

1562 3—3 Za glđ. 1.95.

1 prekrasno pozlačena precijiska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svileni kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim zlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pri-pravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz 3 % duble zlata s patentiranim zaklepom, 1 par boutonov iz simli briljantov, zelo podobni, 3 šaljivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja, vredna velja samo glđ. 1.95. Razpošilja proti poštenu po-vzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna trdka

P. Lust, Krakov št. 565.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Trgovski pomočnik

1546 5—5 mešane stroke

želi svojo službo premeniti kam na deželo.

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Marija Alešová

izdelovanje perila 1577 4—1

vljudno naznanja, da se je s Poljanskega nasipa št. 14

preselila

na Elizabetno cesto št. 6 (dohod s Poljanske ceste.)

Obenem naznanja, da bode meseca septembra otvorila od visoke c. kr. deželne vlade na Kranjskem koncesijonirano uč-lišče za prilezovanje in izdelovanje perila, ter se prijave učenk že sedaj sprejemajo.

Ernest Hammerschmidt nasledniki

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34—22

Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v želez-ninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

